

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μουσική- Μιούζικ- Μιουζίκ- Μούζικα-Μιούζικαλ... όλος ο κόσμος οφείλει αυτήν την λέξη στους Έλληνες... Μελωδία, Ρυθμός, Αρμονία, Συμφωνία, Ορχήστρα, Όργανο, Χορός, Ποίηση, Θέατρο, όλα απ την Αρχαία Ελλάδα ξεκίνησαν....

Αφετηρία της, ο Θεός της Μουσικής, Απόλλων ...

Θα ακούσουμε τον Δελφικό Ύμνο προς τον Απόλλωνα που χρονολογείται απ τον 2^ο αιώνα π.Χ... **«Φημισμένη κιθαρωδέ, παιδί του μεγάλου Δία, σ' αυτήν την χιονοστεφανωμένη κορυφή, εσύ, που αποκαλύπτεις, στους θνητούς, αλάθητους και αιώνιους χρησμούς...».**

<https://www.youtube.com/watch?v=z0krjjvXHMM>

Ο Απόλλων, οι Μούσες, ο Ορφέας, ο Λίνος, ο Μαρσύας, διδάσκουν την Μουσική στους ανθρώπους, όπου μέσα απ την αλήθεια των μύθων, φανερώνεται η δύναμη και η Θεϊκή καταγωγή της Μουσικής, κατά τους Προϊστορικούς χρόνους.

Ενώ στα Ομηρικά Έπη σύμβολο ιδανικού Δασκάλου είναι ο Κένταυρος Χείρων, σοφός γυμναστής, γιατρός, μουσικός, δάσκαλος του Αχιλλέα. (Ιλιάδα Λ 832) καθώς και του Ιάσωνα, Ασκληπιού, Ηρακλή και Θησέα.

«Αιέν αριστεύειν και υπείροχον έμμεναι άλλων, μηδέ γένος πατέρων αισχυνέμεν» .(Ιλιάδα Ζ 208)

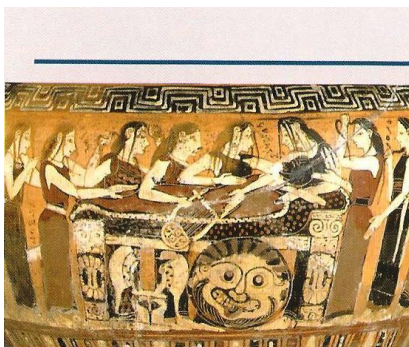
“Πάντα να είσαι πρώτος, και ανώτερος των άλλων, και να μην ντροπιάζεις την γενιά των προγόνων”.

Αυτά είναι τα λόγια του Πηλέα στον γιό του Αχιλλέα την ώρα που κινούσε για τον Τρωικό πόλεμο, τα οποία εκφράζουν όχι μόνο τον ίδιο αλλά και όλους τους Έλληνες

Οι ηρωικές αυτές μορφές των Ομηρικών επών, διαθέτουν σωματική και ψυχική δύναμη, ευφυΐα, ανδρεία, αλλά και Παιδεία μέσω της μουσικής τους κατάρτισης.

Τα ίδια στοιχεία, συνιστούν το **ΙΔΑΝΙΚΟ** των Νέων της Δημοκρατικής Αθήνας του 5^{ου} αι π.Χ όπως παρουσιάζονται σε αγγειογραφίες της εποχής.

Κορινθιακή μελανόμορφη υδρία
Παρίσι, Musée du Louvre, αρ. Ε 643
Από το Cerveteri (αρχ. Καιρέα, Caere)
Ζωγράφος του Δάμωνα
570-550 π.Χ.

2. Θρήνος των Νηρηίδων για τον νεκρό Αχιλλέα

Όταν ο Πάρις πλήγωσε θανάσιμα με το βέλος του τον Αχιλλέα ανέβηκαν απ' το βυθό της θάλασσας η μητέρα του Θέτιδα με τις 49 αδελφές της τις Νηρηίδες για να τον θρηνησουν (Οδύσσεια Ω 55-62). Γύρω από τη νεκρική κλίνη, όπου κείτεται ο νεκρός, διακρίνονται δέκα Νηρηίδες που θρηνούν. Μία από αυτές κρατάει τη λύρα του ήρωα, ενώ κοντά στο νεκρό έχει τοποθετηθεί και η πολεμική του εξάρτηση, τα αντικείμενα δηλαδή που δηλώνουν την παιδεία και την πολεμική ικανότητά του.

Η σχέση του Αχιλλέα με τη μουσική περιγράφεται στα ομηρικά έπη και ειδικότερα στην *Ιλιάδα* (1 186-189), όπου ο ήρωας κατευνάζει την οργή του με τη μουσική και το τραγούδι.

LIMC I, λ. *Achilleus* (επιμ. Α. Kossatz-Deissmann 1981), αρ. 897 πίν. 144. Maas – McIntosh Snyder 1989, 38, 207, 51 εικ. 15α.

Ο.Ζ.

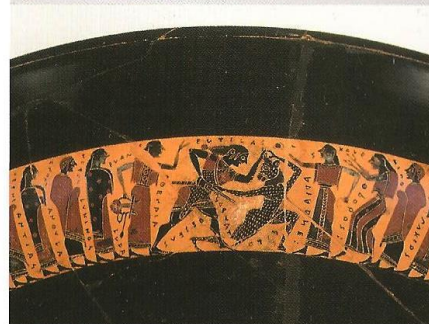
3. Πάλη του Θησέα με τον Μινώταυρο

Στο κέντρο της παράστασης ο Θησέας σκοτώνει τον Μινώταυρο. Τον ήρωα πλαισιώνουν, στα αριστερά η προστάτιδά του θεά Αθηνά που κρατάει τη λύρα του ήρωα, και στα δεξιά η Αριάδνη, μελλοντική σύντροφος του ήρωα. Αυτή κρατάει το μίτο που θα βοηθήσει τον Θησέα και τα υποψήφια θύματα του Μινώταυρου, τους νέους και τις νέες της Αθήνας, που επίσης παρακολουθούν τη σκηνή, να βγουν από το Λαβύρινθο του Μίνωα. Η παράσταση είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς είναι η μοναδική μέχρι σήμερα στην οποία καταγράφεται με επιγραφή (ΛΥΡΑ) η ονομασία του οργάνου.

ABV 160.2 και 163.2. Para 68. Add² 47.

LIMC II, λ. *Athena* (επιμ. R. Fleischer 1984), 1006 αρ. 539. Maas – McIntosh Snyder 1989, 37, 38, 207, 48 εικ. 12. Τιβέριος 1996, 254-255 αρ. 29.

Ο.Ζ.

Αττική μελανόμορφη κύλικα

Μόναχο, Staatliche Antikensammlungen,
αρ. SH 2243 WAF (J. 333)

Από το Vulci (αρχ. Βόλκοι, Velci)

Αρχικλής και Γλαυκίτης (κεραμείς, υπογραφή)
550-540 π.Χ.

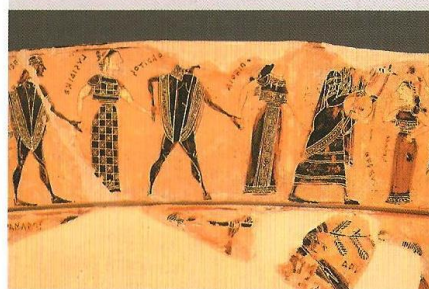
4. Επινίκιος χορός (γέρανος)

Μετά το φόνο του Μινώταυρου και κατά την επιστροφή του στην Αθήνα, ο Θησέας σταμάτησε στη Δήλο. Εκεί, μαζί με τους νεαρούς Αθηναίους και τις νεαρές Αθηναίες που έσωσε από το Λαβύρινθο, χόρευαν για πρώτη φορά το γέρανο, ένα μικτό χορό όπου εκτελούσαν ελιγμούς μιμούμενοι την περιπλάνηση του Θησέα μέσα στο Λαβύρινθο ή τους σχηματισμούς και τα γυρίσματα των γερανών (Πλούταρχος, *Βίοι Παράλληλοι*, *Θησεύς* 21). Στη συγκεκριμένη παράσταση, το χορό των νέων οδηγεί προς τα δεξιά και συνοδεύει μουσικά με τη λύρα του ο ήρωας.

ABV 76.1 και 682. Para 29. Add² 21.

Maas – McIntosh Snyder 1989, 38, 206, 50 εικ. 14c. LIMC VI, λ. *Mousa-Mousai* (επιμ. A. Queyrel 1992), αρ. 121. Γιάννου – Γουλάκη-Βουτυρά – Θέμελης 1998, 27 εικ. 14.

Ο.Ζ.

Αττικός μελανόμορφος ελικτώς κρατήρας

Φλωρεντία, Museo Archeologico Nazionale,
αρ. 4209

Από το Chiusi (αρχ. Κλούσιον, Clusium)

Κλετίας (αγγειογράφος) και Εργότιμος (κεραμείς)
575-565 π.Χ.

6. Ιφικλής και Λίνος

Αττικός ερυθρόμορφος σκύφος (β' όψη)

Schwerin, Staatliches Museum, αρ. KG 708

Από το Cerveteri (αρχ. Καίρεα, Caere)

Ζωγράφος του Πιστόξενου

π. 470-460 π.Χ.

Ο μυθικός ποιητής, μουσικός και αοιδός Λίνος, κατά μία εκδοχή γιος του θεού Απόλλωνα και της μούσας Καλλιόπης, δίδαξε τον Ηρακλή και τον δίδυμο ετεροθαλή αδερφό του Ιφικλή. Σε αυτή την όψη του αγγείου ο Λίνος παίζει ένα μουσικό κομμάτι στη λύρα του. Απέναντί του καθισμένος ο νεαρός Ιφικλής παρακολουθεί το δάσκαλό του περιμένοντας τη σειρά του για να επαναλάβει το κομμάτι στη λύρα του. Ο νέος απεικονίζει τον ιδανικό Αθηναίο μαθητή στο σχολείο που είναι ευάγωγος, υπάκουος και προσηλωμένος στο μάθημα και το δάσκαλό του.

ARV² 859, 862.30, 863 και 1672. Para 425. Add² 146² 298.

LIMC IV, λ. *Herakles* (επιμ. J. Boardman 1988), αρ. 1666 πίν. 557. Maas – McIntosh Snyder 1989, 88, 212, 107 εικ. 17. Bundrick 2005, 71-72 εικ. 43² 214 σημ. III.

Ο.Ζ.